

75. rocznica powstania Tajnej Organizacji Nauczycielskiej w Białymstoku

2014 rok to szczególny rok, rok wielkiego jubileuszu TON –u. Do tej uroczystości Zarząd Oddziału ZNP w Białymstoku przygotowywał się niezwykle starannie.

W księdze „Zasłużeni związkowcy” znalazły się krótkie biogramy ostatnich żyjących nauczycieli tajnego nauczania z Białegostoku.

W 2012 roku seniorzy z Oddziałowej Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP wysłali do Prezydenta RP i Prezesa Narodowego Banku Polskiego list z prośbą o wyemitowanie dwuzłotowej monety okolicznościowej z okazji tej doniosłej rocznicy. Z mieszanymi uczuciami przyjęliśmy odmowną odpowiedź.

We wrześniu tego roku skierowaliśmy wniosek poprzez Zarząd Okręgu do Prezydium Zarządu Głównego o uhonorowanie naszych TON-owców skromną gratyfikacją materialną. Z okazji Dnia Edukacji przyznano im pieniężny „Dar Honorowy”.

Podczas oddziałowych obchodów Dnia Edukacji 22 października 2014 roku sporo miejsca poświęciliśmy nauczycielom tajnego nauczania. Opowiedziała o nich przewodnicząca OSEiR, koleżanka Bogusława Warakomska-Krzywicka, natomiast wiceprezes ZG ZNP Grzegorz Gruchlik odczytał tekst listu gratulacyjnego, który potem wręczono białostockim bohaterkom. List był podpisany przez Sławomira Broniarza, Prezesa ZNP i przewodniczącą KSEiR Teresę Janiszewską. Nasze seniorki nie mogły wziąć udziału w tej pięknej uroczystości, nie pozwolił na to ich stan zdrowia. Warto wiedzieć, że koleżanka Maria Januszewska ma 103 lata, koleżanka Jadwiga Olędzka – 96 lat, natomiast koleżanka Stanisława Radulska – 90 lat. Z tej okazji odwiedziliśmy je jak zwykle w domach rodzinnych. Były kwiaty, drobne upominki i... zaproszenie na uroczystość obchodów Święta Szkoły do VII Liceum Ogólnokształcącego. Przed laty mieściła się tam Szkoła Podstawowa nr 27, która jako pierwsza w Polsce otrzymała imię Nauczycieli Tajnego Nauczania. Było to w 1979 roku. W dziesięć lat później na dziedzińcu szkoły odsłonięto pomnik poświęcony tymże nauczycielom.

Tegoroczne obchody Święta Szkoły w VII Liceum Ogólnokształcącym połączono z 25. rocznicą odsłonięcia historycznego monumentu. Zaproszeni na uroczystość księża i katolicki, i prawosławni poświęcili ów pomnik. Zmienił on wprowadzić swoje usytuowanie, znajduje się w tej chwili przy ulicy Wierzbowej. Może to i lepiej, częściej się ktoś tam zatrzyma i wspomni tych, którzy w latach szalejącego terroru podjęli zakonspirowaną misję wychowania i wykształcenia młodego pokolenia Polaków, prowadzili heroiczną walkę o przetrwanie polskiej kultury, o edukację dzieci i młodzieży.

Pięknie o tym mówiły przedstawicielki Związku Nauczycielstwa Polskiego, koleżanka Maria Mieszalska-Goroszkiewicz – Prezes Oddziału i przewodnicząca Sekcji Emerytów i Rencistów. Towarzyszyli im wiceprezesi Zarządu Oddziału – koleżanka Elżbieta Mikulska, koledzy Piotr Gołaszewski i Andrzej Uścińowicz. Z radością powitaliśmy emerytów tej szkoły, członków ZNP – koleżanki: Justynę Butwiłowską, Leontynę Styczyńską, Honoratę Jokę i Czesławę Lenczewską.

Dyrektor VII Liceum Ogólnokształcącego, pan Jerzy Nowik przekazał nauczycielom tajnego nauczania listy gratulacyjne, natomiast związkowcy z ZNP wręczyli opiekunce Izby Pamięci, pani Lucynie Baczewskiej-Janel kartkę z fotografiami i krótkimi informacjami o żyjących jeszcze nauczycielach tajnego nauczania z Białegostoku.

W czasie uroczystości gospodarze (uczniowie i nauczyciele) przedstawili krótką historię tajnej oświaty, a także informacje na temat szkolnej izby pamięci poświęconej właśnie tajnej oświacie. Życzenia społeczności szkolnej – młodzieży, rodzicom i pedagogom złożył pan Ryszard Pszczółkowski – Dyrektor Wydziału Nadzoru Pedagogicznego Kuratorium Oświaty w Białymstoku. Niewątpliwym „deserem” niezwyklej imprezy była część artystyczna. Wielu wzruszeń dostarczył wszystkim spektakl „Z okrucichów” w reżyserii nauczycielki historii, pani Anny Kołosow-Ostapczuk.

Uroczystości towarzyszyły słowa Cycerona:

***„Historia jest świadkiem czasu,
światłem prawdy, życiem pamięci,
nauczycielką życia i zwiastunką przyszłości”.***